

ΑΓΝΑΝΤΑ Αρτης

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ

ΕΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 44

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1981

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑ 1 - ΤΗΛ. ΤΗΛ. 5221713

ΔΙΑ ΤΟΝ κ. ΥΠΟΥΡΓΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Κατά τόν παρελθόντα μήνα Αύγουστον ο Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας της 'Αδελφότητός μας επισκέφθηκαν τόν μέχρι πρότινος Υφυπουργόν Κοινωνικών Υπηρεσιών κ. Τσουκαντάν και τις αρμόδιες Υπηρεσίες σας και στούς οποίους ενεχείρησε και υπόμνημα σχετικά με τήν τροποποίηση αποφάσεως του 'Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών για τήν ανέγερση Μαθητικής 'Εστίας στά 'Αγναντα 'Αρτης.

Το Προεδρείο της 'Αδελφότητός μας ελπίσθη ότι θα βρεθεί κάποια λύση ώστε τὸ παραχωρηθὲν στὸν Φιλεκαπιδευτικὸ Σὺλλογον Δυτικῶν Τζουμέρκων «Η ΠΑΙΔΕΙΑ» οικόπεδο πρὸς γενέτειρά μας 'Αγναντα 'Αρτης, νὰ παραχωρηθῇ πρὸς τὸ Ἑθνικὸ Ἰδρυμα «Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΑΥΛΟΣ» τὸ ὁποῖο καὶ ἀναλαμβάνει τήν ανέγερση Μαθητικῆς 'Εστίας στὸ χωριὸ μας.

Ὡς καὶ πληροφоруόμεθα ὅτι ἀρμόδιες Υπηρεσίες τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Υπηρεσιῶν ὑπαναχώρησαν καὶ ἀπαρτίστησαν ὑποβολὴ αἰτήσεως ἀπὸ μέρους τοῦ Ἑθνικοῦ Ἰδρυματος «Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΑΥΛΟΣ» διὰ τήν τροποποίησιν τῆς ἀποφάσεως μεταβιβάσεως τῆς οἰκοπεδικῆς ἐκτάσεως τῶν 8 στρεμμάτων στὰ 'Αγναντα ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἐδρεύοντα Φιλεκαπιδευτικὸ Σὺλλογον Δυτικῶν Τζουμέρκων «Η ΠΑΙΔΕΙΑ» πρὸς ἀνήκει ἡ ἐκταση, πρὸς τὸ Ἑθνικὸ Ἰδρυμα.

Ἀπὸ τὴν μεριά τοῦ τὸ Ἑθνικὸ Ἰδρυμα ἐπιμένει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβληθῇ αἴτηση ἐκ μέρους τοῦ γιὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς ἐκκρεμότητος τοῦ οἰκοπέδου, διότι καὶ διατάξεις ἰδρύσεώς τοῦ δὲν εἶναι ἐπιτρεπόμεναι.

Καὶ ἐνῷ ἔχει χρηματοδοτηθῇ ἡ μελέτη ἀνεγέρσεως τῆς Μαθητικῆς 'Εστίας στὸ χωριὸ μας με 4.000.000 γιὰ τὸ ἔτος 1981, ἐνῷ ὑπάρχει τὸ οἰκοπεδὸν στὰ 'Αγναντα γιὰ τὴν ἀ-

ΟΙ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον μετὰ προσωπικὴν παράστασιν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα τῆς 'Αδελφότητος, στὰ Ὑπουργεῖα Χ.Ο.Π. καὶ Κοινωνικῶν Υπηρεσιῶν ἐνεχείρησε καὶ ἐγγράφον μετὰ θέμα: 'Αρση ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ ἐκτάσεις στὰ 'Αγναντα 'Αρτης, μαζί με τήν αἴτησιν τοῦ Χρίστου Ρ. Μπονιάκου σχετικῆς μετὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως. Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου τῆς 'Αδελφότητος μετὰ κοινοποίησιν 1ον) Ὑπουργεῖο ἱκανοτικῶν Γεν. Δ) νση Φορολογίας καὶ Δ.Π. Δ) νση ἀπαλλοτριώσεων Τμήμα Α' 2ον) κ. Νομάρχην 'Αρτας, 3ον) Νομαρχία 'Αρτας, Τμήμα Κοινωνικῆς Προνοίας, 4ον) Νομαρχία 'Αρτας Τμήμα Πολεοδομίας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

'Αξιότιμοι κ. Ὑπουργεῖ,

Σὰς στέλλουμε αἴτησιν τοῦ Χρί-

στου Γ. Μπονιάκου καὶ ἄλλων τριάντα ἐνὸς συγχωριανῶν μας κατοίκων 'Αγναντῶν 'Αρτης μετὰ τὴν ὁποία ζητοῦν τὴν μερικὴ ἀρση ἀπαλλοτριώσεως ἀπὸ τὰ ἀκίνητά τοὺς στὴν γενέτειρά μας 'Αγναντα 'Αρτης ὕστερα ἀπὸ τὴν λήψιν ἀποφάσεως γιὰ τὴν μεταίωση δημιουργίας Οἰκισμοῦ 'Αγαντῶν ὑπὸ τῶν σεισμοπλήκτων καὶ παρακαλοῦμε θεορὰ γιὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐπίλυσιν τοῦ χρονίζοντος αὐτοῦ γενικοῦ προβλήματος τῶν συγχωριανῶν μας καὶ τὸ ὁποῖο ὁμολογουμένως κρατᾷ ἀγανάκτησιν ὅλους τοὺς χωριανοὺς μας.

Πρὸς τὴν ὕλην τῶν 'Υπουργείων Κοινωνικῶν Υπηρεσιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Νομαρχίας 'Αρτης, στὶς ὁποῖες κοινοποιούμε ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως τῶν τριάντα δύο χωριανῶν μας ὑποβάλλουμε τὴν παράκλησιν νὰ

φροντίσουν μετὰ στὰ πλαίσια τῶν ἐξουσιοδοτήσεων τοὺς γιὰ τὴν ἀρση τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἀναφερομένων στὴν αἴτησιν ἐκτάσεων.

Μετὰ ἐξαιρέτου τιμῆς
Διὰ τὸ Δ.Σ. τῆς 'Αδελφότητος
'Αγναντιτῶν
'Ο Πρόεδρος
ΣΩΤΗΡΙΟΣ Κ. ΜΠΑΚΟΣ
'Ο Γενικὸς Γραμματεὺς
ΜΙΧΑΗΛ Δ. ΚΡΑΒΒΑΡΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΟΜΑΡΧΙΑΝ ΑΡΤΗΣ

Ἀπὸ τὴν ὕλην τῆς Νομαρχίας 'Αρτης ἡ 'Αδελφότητάς μας εἶχε ζητήσει τὴν χρηματοδότησιν τοῦ Ἑπαρχιακοῦ δρόμου 'Αρτης - 'Αγναντῶν - Μελισσοφυτῶν μετὰ ἱκανὴν πιστώσεις καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Τμήματος ἐντὸς τῆς Κοινότητος 'Αγναντῶν ἀπὸ θέσεως «Κερασιές - Γέφυρα Μπαλαδῆμα - Αὐχὴν Σάλτσι».

Γιὰ τὸ τρέχον ἔτος 1981 ἔχει ἐγγραφεῖ πίστωση 1.783.000 δραχμῶν ἐκ τῶν ὁποίων 500.000 δραχμὲς γιὰ τὸ τμήμα τοῦ δρόμου «Κερασιές - Γέφυρα Μπαλαδῆμα - Αὐχὴν Σάλτσι».

Μετὰ τὴν τιμαριθμικὴ ἀνοδο ἀνωτέρω χρηματικὰ ποσὰ κρί τῶν τιμῶν καὶ τῶν ὀλικῶν τὰ νονταὶ ἀνεπαρκέστατα καὶ γιὰ τὴν στοιχειώδη συντήρησιν τοῦ δρόμου αὐτοῦ.

Δὲν εἴμαστε σὲ θέσιν νὰ γνωρίζουμε τὰ χρηματικὰ ποσὰ πρὸς διετεθήσαν σ' ὁλόκληρον τὸν Νομὸ 'Αρτης γιὰ παρόμοια ἔργα.

Ἐὰν μόνον γνωρίζουμε ἐμεῖς οἱ 'Αγναντίτες, ὅτι τὸ χωριὸ μας, τὸ Κεφαλοχώρι καὶ κέντρο τῶν Δυτικῶν Τζουμέρκων παραμένει χωρὶς δρόμον καὶ συγκοινωνιακὴ ἐξυπηρέτησιν, καὶ ἄς εἶχε 1.226 κατοικοὺς κατὰ τὴν τελευταία ἀπογραφὴ πράγμα πρὸς δὲν συμβαίνει μετὰ κανένα ἄλλο ὁρεῖν χωριὸ τοῦ Νομοῦ 'Αρτης.

Ἔτσι οἱ 'Αγναντίτες πρὸς θέλουν νὰ πᾶν στὴν 'Αρτὰ καὶ στὰ Γιάννινα ταλαιπωροῦνται ἀφάνταστα μεταφέροντες στὸν ὄμο τὸν βαλίτσας καὶ ἄλλα ἀντικείμενα στὸ ἄκρον τοῦ χωριοῦ πρὸς περνᾶν τὸ λεωφορεῖο τῆς γραμμῆς. Αἰσθάνονται ἔτσι ἀδικημένοι ἐναντὶ ἄλλων περιοχῶν στὶς ὁποῖες ἡ ἀσφαλτοστρώσις καὶ τὸ λεωφορεῖο φθάνει ὡς τὸ μικρότερον χωριόν.

Ἐχομε τὴν γνώμην ὅτι ἡ Νομαρχία 'Αρτης θὰ πρέπει

(Συνέχεια στὴν 4η σελίδα)

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΑΓΝΑΝΤΙΤΙΚΗ

«Τὰ γηραιὰ διηγούνται»

Τοῦ Γ. Ν. Στεργίου

«Λύσε τὴ θουδὴ σου γλώσσα
καὶ μολόγα μας καμπόσα
Πὲς τὰ ὅλα τὰ χαμπέρια
νὰ τὰ γράψω στὰ δεφτέρια».

(Συλλογιστικὸν τετράστιχο ρητῶ)

Στὸ σημερινὸ μου ἀνάγνωσμα, τὸ λόγον ἔχουν τὰ γηραιὰ. Πρῶτος καὶ καλύτερος ἀφηγητὴς ὁ χωριανὸς μας δικηγόρος κ. Γιώργος Β. Τούμπουρος. Δὲν μποροῦμε νὰ πούμε στὴν κυριολεξίαν πὺς γέγρασε, γιὰτὶ γέροντες δὲν εἶναι ἀσφαλῶς, ὅσοι διαθέτουν ἀξιοθαύμαστη διαύγεια πνεύματος καὶ ἀτέραντο μνημονικόν. Αὐτὰ τὰ ἔχει καὶ μετὰ τὸ παραπάνω μάλιστ, ὁ σεβαστὸς μας Γιώργος.

Ξεκινῶ ἀπὸ τὸν καλύτερον, γιὰτὶ πιστεύω, πὺς πολλὰ μποροῦμε νὰ μάθουμε ἀπ' αὐτὸν σχετικά μετὰ τὴ ζωὴ κ.λ.π. τοῦ χωριοῦ μας στὰ παλιὰ ἐκεῖνα χρόνια. Αὐτὸ σκέφτηκα κάποια μέρα καὶ ἐκλείσα μαζὶ τοῦ φραντζοῦ στὸ σπῆτι του. Μετὰ δέχτηκε μετὰ χαρὰ καὶ ὅπως κατὰλαβα, εἶχε τὴ διάθεσιν νὰ συνε-

χίσει τὴν ἐξιστόρησιν γεγονότων, μιὰ πὺς ἡ μνήμη τὸν βοηθοῦσε τόσο. Ὅλα τὰ θυμόταν σὲ νὰ γίναν χτὲς. Τὸν παρακάλεσα ν' ἀρχίσῃ τὴ διηγησὴν τοῦ ἀπὸ «τὸ ν κ α ι ρ ὀ τ ο ὕ Κο τ τ ῖ κ α». Προτίμησε ἀπὸ κεῖ, γιὰτὶ θυμῆθην τὴ μακαρίτισσάν τὴ γιανιά μου, τὴ Νούτσαινα, πὺς τὸ λέγε αὐτὸ καὶ τὸ ξανάλεγε.

Ὁ Κωνσταντῆς Κοττίκας, καταγόταν ἀπὸ τοὺς Ρωστανταῖους καὶ ἦταν ὑποδιδοκίμος. Ἐγινε ὁμοσχευτὸς καὶ συνάμα πολλὸ ἀγαπητὸς καὶ συμπαθὲς σ' ὅλους τοὺς κατοίκους τῶν Τζουμέρκων, ἀπὸ τὴν ἀνδραγαθίαν πὺς εἰδείξε σ' ἓνα παράπονον πραξικόπημα του. Χτύπησε τὸ Τούρκικο φυλάκιο, ποὺ ὀδρισιόταν στὸ Σγαρ γιῶτῃ (Μονολίβι), μετὰ τὴν ἀντάτικὴν ὁμάδα πὺς σχηματίσε. Διετέλεσε ὁ πρῶτος ἐπαρχος Τζουμέρκων, μετὰ δὲ τὸ χωριὸν μας καὶ βουλευτὴς ἀργότερα, ὅταν κατασχῆθην οἱ ἐπαρχίες.

Ὁ Κοττίκας πολλὰ, πράγματι, προσέφερε στὸν τόπον καὶ μάλιστα μετὰ προθυμίαν. Ἐκανε εὐχαρίστως ὅτι καλὸν περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι του. Αὐτὸς ἴδρυσε τὸ Μονοπάλιον καὶ αὐτὸς φρόντισε γιὰ τὴν ἐγκατάστασιν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν στὸ χωριὸν μας. Σ' αὐτὸν πάλι ὁφείλεται ἡ κατασκευὴ τῶν δύο με-

γάλων γεφυριῶν στὴν Καλεντίνην καὶ ἄλλων μικρῶν τέτοιων, στὸ δρόμον μας, τὸ μουλαρόδρομον, πρὸς τὴν 'Αρτὰ. Παντρεύτηκε δύο φορές. Ἡ δευτέρη γυναῖκα του ἦταν ἀδελφὴ τῶν Χριστογεωργαίων. Ἀπὸ τὴν πρώτη πὺς πᾶσαν νῆα, εἶχε ἓνα κοριτσάκι, τὴν 'Ασπασία. Τὸ 1917 διορίστηκε Ὑποδιοικητὴς Πρεμετῆς. Μιζῆ του καὶ ὁ Γιώργος Τούμπουρος, σὺν γραμματέας του. Ὅμως ἐκεῖ, δὲν κάθισαν πολλὸν. Ὑστερα ἀπὸ ἓνα μῆνος, τοὺς ἐδιώξαν οἱ ἴταλοι. Πεζοπορία ἔπρασαν στὰ Γιάννινα καὶ οἱ δύο.

Πρῶτον ὅμως μιλήσουμε, γιὰ ὡρισμένα γεγονότα, πὺς συνέβησαν στὸ χωριὸ ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ δόθε, εἶναι ἀνάγκη νὰ πούμε λίγα λόγια, σὺν εἰσαγωγῇ στὸ θέμα μας καὶ κυρίως γιὰ τοὺς πρωταγωνιστὰς τῶν.

Τὸ χωριὸν μας ἐκείνη τὴν ἐποχὴ παρουσίαζε κάποια ἀνδραγαθίαν. Δεσφύζοντες οἰκογένειες, ἄς τὰ πούμε τζάκια, ἦσαν οἱ οἰκογένειες Γιά ν ν η Τ σ α κ μ α κ η, Κ ὠ σ τ α Ε ὕ τ α ξ ῖ α, κατέρα τοῦ Μιχάλη, Γιά ν ν η Τ ο ὕ μ π ο υ ρ ο υ πὺς εἶχε ἔλθει ἀπὸ τὴ Μάνη. Ἐγγονὸς του ἦταν ὁ Ἀποστόλης, πὺς εἰδωκε τὴν χεῖρα, γιὰ νὰ γίνουν οἱ δύο δρόμοι τοῦ Πάνου Μαχλά. Δεσφύζοντες ἦσαν ἐπίσης καὶ οἱ οἰκογένειες: Π α π α δ η μ η τ ρ ῖ ο υ, Π α π α ν ῖ κ ὠ λ α καὶ Λ ι ο ν τ α ῖ ο υ. Πολλὸ σεβαστὸς ὁ Π α π α - Λ ι ὀ ν -

(Συνέχεια στὴν 4η σελίδα)

Ε Η ΜΕΛΕΤΗ ΚΗ ΕΣΤΙΑ

μίας ὕστερα ἀπὸ πρό-
ιτητας καὶ τοῦ Ὑπουρ-
ρηματοδότησε γιὰ τὸ
γερσης τῆς Μαθητικῆς
τῶν 3.500.000 δραχμῶν.
μπατριώτης μας Ὑφυ-
Τσοδόλας.
κατοίκων τῆς περιοχῆς
του.

ιοῦ Ἰδρυματος Νεότη-
ι ἐργασίας τῆς συντά-
ἀρχίσουν οἱ ἐργασίας
στὸ χωριὸν μας.

ΝΤΑ ΙΕΝΑ ΝΝΕΝΑ Ιωαννίνων

πολλοχρόνως λοιπὸν τὰ πα-
α τῶν περισσοτέρων χωριῶ-
ας οἱ ὁποῖοι ἐξαναγκάζον-
ι πεζοποροῦν ἀρκετὰ καὶ ὁ-
μνεῖς καιρικὲς συνθήκες.

ἰ ὁφου ἔχει δοθεῖ βατότη-
κομμάτι αὐτοῦ τοῦ δρόμου
ς Ὑπηρεσίες τῆς Νομαρχίας
ς, τὸ ΚΤΕΛ Ἰωαννίνων δὲν
ἰ τὰ λεωφορεῖα τοῦ μετρή-
νοικία τῆς Παναγίας (Γέ-
Μπαλαδῆμα) τῶν Ἀγναντῶν
μίζουμε ἔχει ἠθικὴ τουλάχι-
οχρέωσις.

ἰ τὸν Νομάρχην Ἰωαννίνων
στὴν θὰ περιμέναμε μιὰ ὁ-
η ἀπάντησιν.

ΥΚΕΙΑΡΧΗ

αἰδεῖας
'Αρτας

των, ἡ Πολιτεία ὅμως

τρέπεται τὸ ἄλλο καὶ
νᾶσαι νὰ μὴν ἔχουν Ἀν-
καὶ Γραμματεία;
γνωτὴν εἶναι ὅτι ὁ
ταρροῦ Παιδείας καὶ
μάχου Ἀρτας γιὰ τὴν
ἡ τῶν κενῶν θέσεων.

Ἀδελφότητα

ὡχὼν ἐγκαρδίον πολλῶν
τῆς ἐν Κυρίῳ.

4.1.83
Μητροπολίτης 'Αρτης
ΙΓΝΑΝΤΙΟΣ

ἰς οἱ συμπατριῶτες μας
ἡτῆς Τσοδόλας Ὑφυ-
Οἰκονομικῶν καὶ Ἀθαν-
καὶ Ἐλευθέριος Παπα-
ν Βουλευτὲς μετὰ ἐπιστο-
μὰς εὐχονται χρόνια πολ-
εὐτυχισμένον τὸν καινούργιον

«Τὰ γηραιὰ διηγούνται»

(Συνέχεια στην 4η σελίδα)

τ ο ς. Δὲν ἐπεκτείνονται στοὺς ἀπαρτύνοντες τὸν καὶ στοὺς μεταξὺ τὸν ἀναπτύχθοντες συγγενικοὺς δεσμούς. Θὰ πῶ ὅμως λίγα λόγια, γιὰ τοὺς δυὸ δικολάβους, τὰ σαίνια στὸ ἐπάγγελμά τους, τὸ Δ η μ ὶ τ ρ η Μ ὶ ν τ ζ α ρ η καὶ Β α σ ῖ λ η Τ ο ὺ μ π ο υ ρ ο. Εἶχαν τέτοιες δικολαβικὲς ἱκανότητες ποὺ τὰ ὀνόματά τους, ἀκούστηκαν ἀκόμη καὶ στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, ἐκεῖνα τὰ χρόνια.

Ὁ Μ ὶ ν τ ζ α ρ η ς, ἦταν πράγματι μιὰ δικολαβικὴ φυσιογνωμία, γιὰ τὴν ὁποίαν εἶχαν νὰ λένε ὅλοι οἱ διηγούμενοι τῶν Τριτάτων, ὅπου κατέφυγε, ὅσοι ἀπὸ τὸ φόνο τοῦ παιδιοῦ του στὸ χωριό. Οἱ δικαστικοὶ ἀγῶνες, γιὰ τὴν πληρωμὴ ἢ μὴ τοῦ γεωμέτρου στοὺς ἰδιοκτῆτες, ὑπῆρξαν, φαίνεται, ἡ αἰτία τῆς ἀπόπειρας νὰ τὸν δολοφονήσουν. Ἦταν ἡ ὥρα, πού πῆρε τὸ δρόμο ἀπὸ τὸ σπίτι του, γιὰ νὰ πάει στὴν Ἀνάσταση μαζί με τὴν οἰκογένειά του, τὸ 1906 ἢ 1907. Ἦ σφαῖρα ἀσάγχης, σκότωσε ὅμως ἕνα ἀπὸ τὰ 12 παιδιά του (ὅλα ἀγόρια). Αὐτὸ ἦταν ἕνα ἐγκλημα, ποὺ δὲν θὰ ξεχάσει ποτὲ τὸ χωριό. Αὐτὸ θυμόταν καὶ ὁ μακαρίτης Κώστας Ἀγναντῆς, ὅταν ἄρχισε νὰ γράφει τὸ μυθιστόρημά του καὶ ἔβαλε τὸν τίτλο «Μ α τ ω μ ἔ ν η Ἀ ν ἄ σ τ α σ η». Φτωχὸς ἔφυγε ἀπὸ τὸ χωριὸ μ' ὀλόκληρη τὴν οἰκογένειά του. Πολλὰ τὰ παιδιά. Δὲν μποροῦσε ἀκόμη καὶ νὰ τὰ χορτάσει ψωμί. Ἐξὶ ζευγάρια τσαρούχια ἀγόραζε τὸ χρόνο, γιὰ νὰ τὰ φοροῦν ἐκ περιτροπῆς αὐτὰ καὶ μόνον τὴν Κυριακή. Χάρης ὅμως στὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴς μεγάλες ἱκανότητες ποὺ εἶχε, δὲν κατόρθωσε μόνον νὰ ἐπιζήσει στὰ Τρίκαλα, ἀλλὰ καὶ νὰ μορφώσει τὰ τέκνα του. Ὅλα κατέλαβαν ἐπίζητες θέσεις στὴν πόλιν ποὺ πῆγαν.

Ὁ Β α σ ῖ λ η ς Τ ο ὺ μ π ο υ ρ ο ς, ὅταν τέλειωσε τὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο Ἀγναντῶν, πῆγε δάσκαλος στὸ Ἀπλοχῶρι Μπότσαρη καὶ ὅσοι στὴ Μήγερη, στὸ σημερινὸ Τετράκωμο. Μὲ τὸ μισθὸ τοῦ ἔχτισε δυὸ σπίτια, τὸ πατρικὸ κοντὰ στὴ Φονοκαριὰ καὶ τ' ἄλλο, ποὺ εἶχε μαγαζὶ ὁ μακαρίτης Βασίλης Μπάκος. Σ' αὐτὸ εἶχε ἀνοίξει μαγαζὶ καὶ ὁ ἴδιος καὶ κέρδιζε. Δὲν ἔκαμε γιὰ πολλὸν καιρὸ τὸν μπακάλη. Γρήγορα διορίστηκε δικαστικὸς κλητῆρας καὶ στὴ συνέχεια ἔγινε δικολάβος στὸ Εἰρηνοδίκαιο Ἀγναντῶν, γιὰ ν' ἀφήσει καὶ αὐτὸς ἐποχὴ μετὰ τὴς δικολαβικῆς ἱκανότητές του. Αὐτὰ σὰν εἰσαγωγή.

Ὅπως ξέρουμε, τὸ χωριὸ μας, δηλαδή τὰ κτήματα τοῦ χωριοῦ, ἦταν τοιφλίκι ἐνὸς Τούρκου, Γιαννιώτη. Ἐκεῖνος ἀρχικά, ἐπειδὴ δὲν μπορούσε νὰ ἐπιβλέπει ὁ ἴδιος τὸ τοιφλίκι του, τὸ ἐμπιστεύθηκε στὸ Γιάννη Τσακμάκη ποὺ στὴ συνέχεια τὴν ἐπίβλεψε τὴν εἶχαν τὰ παιδιά του. Αὐτὰ τὸ διαχειριζόταν ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμεταλλεύονταν, μαζί με τὴς ἐξέχουσες οἰκογένειες τοῦ χωριοῦ. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή μας ἀπὸ τοὺς Τούρκους, τὸ 1881, ὁ τοιφλικὸς πούλησε τὸ κτῆμα στοὺς Γιαννιώτες Βοῖλαν καὶ Μέξη. Ἐκεῖνοι ἀνέθεσαν τὴ διαχείρησή του στὸ Δημήτρη Μάντζαρη. Δὲν πέρασε ὅμως πολλὸς καιρὸς καὶ ὁ Βασίλης Τούμπουρος, κατέβηκε νὰ μάθει, πῶς δὲν ἦσαν κανονικοὶ οἱ τίτλοι τῆς μεταβίβασης τοῦ τοιφλικιοῦ στὸ Μέξη καὶ Βοῖλα, ἀ-

πὸ τὸν Τούρκο. Αὐτὸ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα, νὰ παύσουν νὰ πληρῶνουν τὸ γεώμορο (ἴμορο) στοὺς ἰδιοκτῆτες, τόσο οἱ καλλιεργητές, ὅσο καὶ οἱ βλάχοι, ποὺ ἔβρεχαν τὰ πρόβατα τους στὸ βουνό, γιὰ τὴν ἀποτέλεισάν τὸ «Μουσιὰ» δηλ. τὸν ἐλεύθερο χώρο ποὺ μπορούσαν νὰ βόσκουν χωρὶς πληρωμὴ ὅλα τὰ ζῶα τῶν κατοίκων.

Ἀρχισαν λοιπόν, νὰ γίνονται καταγγελίες καὶ δίκες, γιὰ τὴν εἰσπραξὴ τοῦ ἴμορου. Συνήγορος τῶν ἰδιοκτητῶν ὁ Μάντζαρης, ποὺ ὑποστηριζόταν ἀπὸ τὸ Γραφεῖο στὴν Ἀρτα τοῦ πολιτικοῦ Καραπάνου. Συνήγορος τῶν κολλήγων ὁ Τούμπουρος, μετὰ ὑποστηρικτὲς του στὴν Ἀρτα τοὺς Γαρουφαλίου. Αὐτὸς ζήτησε νὰ προσκομιθοῦν οἱ τίτλοι, ὅταν ἔγιναν τὰ προσωρινὰ μέτρα γιὰ τὸ βουνό. Ὁ Εἰρηνοδίκης δέχτηκε τὴν ἐνστάση του καὶ οἱ ἀντίδικοι ὑποχρεώθηκαν, νὰ τοὺς προσκομίσουν. Τελικὰ ἡ ἀπόφασις ἐκδόθηκε κατὰ τὴ θέληση τοῦ Τούμπουρου, γιατί, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ Εἰρηνοδίκης ἀνῆκε στὸ ἴδιο μ' αὐτὸν πολιτικὸ κόμμα. Ὅταν ὅμως ἀλλάξε ἡ Κυβέρνησις, ἀλλάξε τότε καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης, πῆγε σπῆτι του. Ἐτσι γινόταν τότε, τὸν καιρὸ τοῦ Τρικοῦπη καὶ τοῦ Δηλιγιάννη. Στὸ προσκήνιο τότε ὁ Μάντζαρης. Κάνει καὶ αὐτὸς μετὰ τὴ σειρά του αἴτηση προσωρινῶν μέτρων καὶ τὰ κερδίζει. Δικαιώνεται ἀπὸ τὸν ὁμόφρονα Εἰρηνοδίκη. Στὴ συνέχεια ὁ Τούμπουρος

προσέλαβε τὴν ἀπόφασις ὡς δεδικασμένη. Αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα, νὰ ὀξυνθοῦν οἱ σχέσεις μεταξὺ κολλήγων καὶ ἰδιοκτητῶν καὶ στὴν προκειμένη περίπτωση, μεταξὺ αὐτῶν ποὺ πληρώναν καὶ ἐκείνων ποὺ ἐμεταλλεύονταν τὸ κτῆμα. Ἡ διαμάχη αὐτὴ, λένε, πῶς ἦταν ἡ αἰτία τοῦ διαπραχθέντος ἐγκλήματος, ἄγνωστο ἀπὸ ποῦν.

Τελικὰ τὸ ζήτημα ταχτοποιήθηκε ὀριστικὰ καὶ ἔτσι οἱ χωριανοί, ἔπασαν νὰ πληρῶνουν τὸ γεώμορο. Ἀπὸ τότε ἀνέπνευσαν.

Γεννιέται ὅμως εὐλογοῦν τὸ ἐρώτημα, ἂν θὰ πρέπει ν' ἀναζητήσουμε τὴν ἀπαρχὴ τῆς γνωστῆς γκρίνιας τῶν δύο μαχαλάδων, στοὺς δικαστικοὺς ἐκείνους ἀγῶνες; Πολλὰ χρόνια βασάνισε τὸ χωριὸ μας. Ἀκόμη καὶ σήμερα, δυστυχῶς, ἀνακαλύπτουμε πῶς ὑπάρχουν κατὰλοιπα ἐκείνης τῆς διαμάχης. Κατὰ τὴ γνώμη μου, διαπραττοῦν μεγάλο σφάλμα, ὅσοι συνεχίζουν νὰ μιλοῦν γιὰ Ὁμολογίους καὶ Κολωνάκια τοῦ χωριοῦ ἢ κατὰ ἀντίθετο. Καλὸ καὶ ἀγαπητὸ ἔξισον εἶναι ὀλόκληρο τὸ χωριό, ἀπ' ἕκαστον ἕκαστον. Καλοὶ ἐπίσης καὶ μετὰ τὴς ἱδίας ἱκανότητες, εἶναι ὅλοι οἱ Ἀγναντίτες. Κανένας Μαχαλάς δὲν ἔχει ἐπιβεβαιώσει τίποτε παραπάνω. Γιὰ τὸ λοιπὸν, νὰ τροποδοτοῦνται μετέτοις κοινῇ σκέψεως καὶ ἰδέας, οἱ ἐπερχόμενες γενεές; Καιρὸς νὰ τὸ σκεφτοῦμε αὐτὸ καλὰ.

Ἡ ἔναρξη τῆς Ἐπαναστάσεως

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 3η σελ.)

καὶ τοὺς πῆρε καὶ λάφυρα ἄρετά.

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

ΦΘΑΝΟΜΕ ἔτσι στὴν 1η Ἰουλίου, ἡμέρα δηλοῦν ποὺ κηρύχθηκε ἡ ἐπανάστασις στὴς Καλαρρύτες — Συρράκο.

Πράγματι γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσις τοῦ σχεδίου δὲν ὑπολείπονταν τοπικά, στὰ Τζουμέρκα, παρὰ ἡ ἐπανάστασις στὴς Καλαρρύτες καὶ ἡ ἐκδίωξις τῆς ἐκεῖ Τουρκικῆς φρουρᾶς.

Γιὰ τὸ ποῖα ἀακρίτως ἡμέρα κηρύχθηκε ἡ ἐπανάστασις στὴς Καλαρρύτες πολλὰ γραφῆκαν. Ἡ οἰγουρότερη ὅμως ἡμερομηνία φαίνεται πῶς εἶναι ἡ πρώτη Ἰουλίου. Ὁ Χρ. Σούλης γράφει σχετικὰ στὰ «Ἡπειρωτικὰ Χρονικά», τόμ. 7ος σελ. 152, παραθέτει εἰς ἐνίσχυση τῆς γνώμης ταύτης καὶ μίαν ἐνθύμησιν ἀπὸ ἕνα παλὸν μὴ ναῖο τοῦ ἀρχαίου μοναστηριοῦ Λυγιάδων, ἔχουσιν ὡς ἐξῆς: «1821 Ἰουλίου 10, Δευτέρα πούρνὸ χάλασαν τοὺς Καλαρρύτες».

Εἶναι ἐξηκριθμένο, ὅτι ἐπὶ 8—10 ἡμέρες κράτησε ἡ πολιορκία τῶν ὑπὸ τὸν Ἱμνηρην Πρεμήτη Τουρκαλβανῶν μέσα στὴς Καλαρρύτες. Ἀρὰ ἡ 1η Ἰουλίου θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς κήρυξης τῆς ἐπανάστασης στὰ δύο ταῦτα χωριά, Καλαρρύτες καὶ Συρράκο. Ὁ Κουτσάλεξης ποὺ ἦταν μέσα στὸ χωριὸ Καλαρρύτες, γράφει ὅτι ὁ χαλασμός ἐγένε ἀνήμερα τῆς Πασχολιᾶς τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων (28 Ἰουνίου), πράγμα ποὺ τοποθετεῖ τὴν ἐπανάστασιν ἡμέρα ὅτις 18 Ἰουνίου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰ λοιπὰ γεγονότα, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων, πῶς εἶναι δυνατόν ὁ Γιαν-

νάκης Ράγκος ὅτις 18 Ἰουνίου νὰ βρίσκεται στὸ «Αὐτί» τοῦ Βάλτου καὶ τὴν ἴδια ἡμέρα στὴς Καλαρρύτες;

Ὁ Χουροῖτ στὰ Γιάννινα ἐγίνε ἐξω φρενῶν μετὰ τὴν κατάληψιν τῶν Καλαρρυτῶν καὶ τῆς Πλάκας καὶ διατάσσει τὴν ἐπανάστασιν καὶ τῶν δύο αὐτῶν σπουδαίων στρατηγικῶν θέσεων. Ἀποστέλλει λοιπὸν παράτα τὸν μὲν Ἱωσήφ Πασά Πλάσαν μετὰ ἀρκετὴ δύναμιν πρὸς Καλαρρύτες, τὸν δὲ Τονάλη—Ἀλῆ Πασά μετὰ δύο καὶ πλέον χιλιάδες πρὸς Πλάκαν. Ἡ διαταγὴ ἦταν ὁ Ἱωσήφ νὰ βρῇ στὸ δρόμον τὸν Ἱμνηρην Πρεμήτη μετὰ τὴ συνθηκολογήσασα φρουρὰ τῶν Καλαρρυτῶν καὶ νὰ τοὺς γυρίσουν πάλιν πρὸς Καλαρρύτες καὶ Συρράκο, νὰ τὰ καταλάβουν πάση θυσίᾳ καὶ τὰ δύο αὐτὰ χωριά, νὰ τὰ λεηλατήσουν μὴ ἀφίνοντας λίθον ἐπὶ λίθου καὶ ὅσοι νὰ τὰ κάψουν. Πράγμα δυστυχῶς ποὺ συντελέσθη καὶ τὴν ἀποφράδα ἡμέρα 10η Ἰουλίου. Τὰ λάφυρα ποὺ πῆραν οἱ Τούρκοι δὲν μετριοῦνται. Ἀφῆνω ποὺ τὰ δύο αὐτὰ χωριά ἀπαρτίζονταν ἀπὸ πλούσιους κατοίκους, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ εὐποροὶ Γιαννιώτες εἶχαν ἀτελεῖαι στὴς Καλαρρύτες ὅλα τὰ τιμαλφά τους καὶ τὰ χρυσαστικά τους καὶ τὰ διαμαντικά τους. Τίποτε δὲν ἀπέμειναν. Οἱ δὲ κάτοικοι ἔφυγαν ὅλοι πανοικεῖ, ὅσοι δισσώθηκαν, καὶ ὅσοι ἀπὸ ἀνεκδιήγητες περιστάσεις, ἀφοῦ πέρασαν τὸν αὐχέναν «Αὐτί» μεταξὺ Μελισσοφυγῶν καὶ Θεοδωριάδων, κατέβηκαν στὸν Βόλτον καὶ ἐκεῖθεν κατέληξαν ἄλλοι στὴν Αἰτωλοακαρνανίαν, ἄλλοι εἰς τὰ νησιά καὶ ἄλλοι στὴν Ἰταλίαν ἄκριτον. Τότε κατέφυγε καὶ Κωλέττης στὸ Μεσολόγγι.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Συνδρομές Ἀναγνωστῶν

Ἀπὸ τοὺς παρακάτω συγχωρίανοὺς μας καὶ φίλους μας πῆραμε τὰ ἀκόλουθα χρηματικὰ ποσὰ γιὰ ἐνίσχυση τῆς ἐφημερίδας μας. Τοὺς εὐχαριστοῦμε πολὺ.

1. Γεώργιος Χρ. Πολύζος Ἀθήνα δραχ. 500.
2. Σπυρίδων Χρ. Πολύζος Ἰωάννινα δραχ. 500.
3. Γεώργιος Χαρ. Πολύζος Ἀθήνα δραχ. 500.
4. Νικόλαος Δημ. Κοντογεωργός Ἀθήνα δραχ. 500.
5. Χρῖστος Πάνος Φράστα δραχ. 200.
6. Σπυρίδων Τσιμπέρης Χανιά δραχ. 500.
7. Χρῖστος Στάμος Καστοριά δραχ. 500.
8. Κων(νος) Γ. Καπῆλης Ἐρυ-

9. Κων(νος) Οἰκονόμου Ἀθήνα δραχ. 300.

10. Ἡλίας Χουλιάρης Ἰατρ. Ἀρτα δραχ. 1.000.

11. Ἰωάννης Χρ. Φλούδας ἠθάνα δραχ. 500.

12. Κων(νος) Γιαννακοπούλου Ἀθήνα δραχ. 1.000.

13. Ἰωάννης Κ. Σκουληκός τῆς Ἀγναντῶν δραχ. 200.

14. Βασίλειος Χριστοδούλου Πάτρα δραχ. 200.

15. Κων(νος) Π. Μαυροπάνος Ἀγναντῶν δραχ. 200.

16. Σπυρίδων Δ. Ζιάραγκας Λοντράκι δραχ. 200.

17. Κων(νος) Γκέλιας Τετράκης Κοζάνης δραχ. 200.

18. Κων(νος) Γ. Καραμάνης Ἀγναντῶν δραχ. 200.

ἑρῆς δραχ. 500.

ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΡΤΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 1η σελ.)

νὰ λάβει ὑπόψη τῆς τουλάχιστο γιὰ τὸ νέο ἔτος ποὺ ἔρχεται, τὴς προτάσεις τῆς Κοινότητος Ἀγναντῶν καὶ νὰ ἐγγράψει ἱκανὴ πίστωση γιὰ τὸ ἀναφερόμενο τμήμα τοῦ ἑρῆμου καὶ ἰδιαίτερα γιὰ τὸ τμήμα ἀπὸ «Κερασιῆς ἕως Γεφυρὰ Μπαλαδῆμα» οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλισθεῖ καὶ σ' αὐτὸ ἀσφαλὴς βατότης καὶ νὰ μποροῦν οἱ συγχωριανοὶ μας νὰ πάνε στὰ Γιάννινα καὶ στὴν Ἀρτα παίρνοντας τὸ λεωφορεῖο μέσα ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ νὰ μὴν ταλαιπωροῦνται ὅπως

μέχρι σήμερα.

Ἡ πράξις αὐτὴ τῶν Ὑπουργῶν τῆς Νομαρχίας θὰ ἀποτελέσει ἐλάχιστη προσφορά πρὸς τοὺς ἀκρίτες αὐτοὺς γιὰ νὰ μὴ μένουν μετὰ τὸ παρῶν ὅτι ἐγκαταλείφθηκαν ἀπὸ τὴν Πολιτείαν.

Ἄν ἡ πρόταξις μας δὲν ἐσκακουθεῖ, ἴσως σὲ λίγα χρόνια νὰ μὴν ὑπάρχει αὐτὰς ὁ κόσμος νὰ τὸν ἐξυπηρετοῦμε συγγενικοῦς ἀπὸ τοὺς ὅλοις οἱ προσπάθειες τῆς Πολιτείας γιὰ ἀποκέντρωση κ.λπ. θὰ πᾶνε χαμένες. Ἀναμένουμε.

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

Σ' ὅποιο χωριὸ κι' ἂν πῆγαμε, δὲν εἶδαμε πλάτανον θεόμορφο, φουντωτὸ, ὀρθόστητο, μεγαλόπρεπο, ὅπως τὸν ἴδιο μας στὴν πλατεία τῆς Παλαιᾶς. Μονάχα ἂν ὑπάρχει στὰ Τέμπη μετὰ τοῦ νολυμποῦ τὴς ἀστεϊρεῦτες φλέβες ζωῆς. Δὲν μπορεῖ νὰ φαντασθεῖ κανεὶς χωριανὸς ὡς τὴν Ἀγναντῶν πολλὴ, δίχως τὸ δένδρινον καὶ μοναδικὸ μετέωρον... τὸν εὐλογημένον Πλάτανον. Εἶπανε πῶς ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴ. Τὰ δένδρα δὲν ἔχουν; Ὁ σοφὸς χωριανὸς μας Χρήστος Μπονιάκος εἶπε πῶς μετὰ τὴν σημασίαν τῆς αἰσθαντικότητος ἔχουν. Ἐχει κι' ὁ πλάτανος ψυχὴ.

Πρέπει λοιπὸν τὴν «ψυχὴν»

τοῦ Πλάτανου νὰ τὴν καλοποιοῦμε μετὰ τὸν τρόπο, νὰ τὴν φτιάξουμε στὴ θέσιν του, ἐπὶ τὸν χωρὶς εὐπρεπισμένο, νὰ τοῦ ἐνοῖζουμε τὸ ταμμενέον κεφαλοκλείδιον, γιὰ νὰ πάρει ἀνάσα τὸ πνεῦμα του.

Θὰ χαροῦμε πάρα πολὺ νὰ τὸν κοιτάζουμε στὴν πλατείαν ποὺ ὑκάποτε ἦταν χωράφι μετὰ τοῦ Μιχαῆλ Δόση, νὰ τὸν κομαρώνουμε λεύτερον στὸ ἔρπονμα καὶ στὸ παίξιμον τῶν μουσικῶν βιολοντζέλων ποὺ κρεβεῖ ζηλότυπα στὴν ἀγκαλιὰ του. Φθάνει λοιπὸν τὸ «πῶς οὐμ» νὰ τὸ φτιάξουμε κατὰ τὴν ἀλήθειαν...

Ἀγναντοπούλης

ΛΥΟΜΕΝΑ - ΤΡΟΧΟΣΠΙΤΑ

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

ΤΣΩΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐκθεσὴ Δ. Μεσογείων (μετὰ τὴν γέφυρα Σταυροῦ)
ΤΗΛΕΦΩΝΟ 6610015

ΤΑΒΕΡΝΑ «ΡΟΔΙΑ»

Ἀριστέων 44 - Ἀγαθὸς
ΤΗΛΕΦΩΝΟ 729883

Λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν Δ/νσιν τοῦ χωριανοῦ μας

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡ. ΖΙΑΡΑΓΚΑ